

Predlog Zakona o spremembah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti – nujni postopek

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Področje spodbujanja digitalne vključenosti je v Republiki Sloveniji urejeno v Zakonu o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 35/22, 40/23 in 30/24; v nadaljnjem besedilu: ZSDV), ki je prinesel celostno ureditev področja spodbujanja digitalne vključenosti prebivalstva in s tem postal zakonska, in ne le strateška prednostna naloga Republike Slovenije.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 40/23), ki je pričel veljati 18. aprila 2023, je bil predviden nov ukrep za spodbujanje digitalne vključenosti, in sicer mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme. V okviru mehanizma, ki ga je v skladu z zakonskimi določbami vzpostavil Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: javni sklad), se je zagotovila možnost izposoje računalniške opreme ranljivim skupinam prebivalstva.

Na tri javne pozive javnega sklada za dodelitev računalniške opreme v izposajo v letu 2024 je prispelo preko 20 tisoč vlog. Javni sklad je do datuma predložitve predloga zakona v vladno obravnavo zabeležil izdajo dobrih 8 tisoč pozitivnih odločb, računalniška oprema pa bo v najkrajšem možnem času vročena znanim upravičencem. S tem je bil uresničen cilj ZSDV, da se računalniška oprema dodeli najranjlivejšim skupinam prebivalstva. Glede na veliko število vlog za dodelitev računalniške opreme v izposajo se je mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme izkazal za preveč okornega, počasnega in administrativno obremenjujočega, veliko število vlog za dodelitev računalniške opreme v izposajo pa je hromilo delovanje javnega sklada in močno podaljšalo čas za izdajo odločb o dodelitvi opreme v izposajo. V izogib nastanku dodatnih stroškov za državni proračun in administrativnih obremenitev javnega sklada ter s tem v izogib težko popravljivim posledicam za delovanje države se s Predlogom zakona o spremembah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) predlaga prenehanje delovanja mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme. Računalniška oprema, ki je bila na podlagi odločb javnega sklada dodeljena upravičencem iz 28.a člena ZSDV v izposajo in vročena, po uveljavitvi tega predloga zakona preide v trajno last upravičencem oziroma preide v trajno last po vročitvi, glede postopkov iz 28.a člena ZSDV, ki še niso bili dokončno ali pravnomočno dokončani, pa se predvideva izvedba postopkov po veljavnih določbah ZSDV, namesto v izposajo pa se računalniška oprema dodeli v trajno last.

ZSDV bo po sprejemu tega predloga zakona še vedno urejal druge ukrepe za spodbujanje digitalne vključenosti, dodatni novi instrumenti pa bodo predvidoma vpeljani v nov krovni zakon o digitalni preobrazbi za doseganje zastavljenih ciljev v okviru nacionalnega in evropskega strateškega razvojnega načrtovanja za izboljšanje rezultatov na tem področju.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATIVNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je ustrezno, učinkovito in časovno optimizirano izvajanje ukrepov za spodbujanje digitalne vključenosti. S tem se sledi administrativnim razbremenitvam trenutno veljavnega mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme iz ZSDV.

2.2 Načela

Predlog zakona sloni na načelu ekonomičnosti iz ZSDV.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona prinaša manjše spremembe veljavnega zakona, ki se nanašajo na prenehanje delovanja mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme, ki se je izkazal za okorelega, administrativno obremenjujočega in počasnega.

Glede na to da je že ZSDV predvidel, da se lahko po poteku obdobja izposoje računalniška oprema dodeli v trajno last upravičencu, če je knjigovodska vrednost te opreme nič, se računalniška oprema na podlagi predloga zakona dodeljuje v trajno last upravičencem, ki jim je bila z odločbo javnega sklada dodeljena računalniška oprema v izposojno tudi že vročena, ne da bi bilo potrebno izvesti dodatno odločanje javnega sklada o dodelitvi te opreme v trajno last, saj bi tudi to odločanje pomenilo dodatno breme za javni sklad. Računalniška oprema, ki je bila upravičencu že dodeljena z odločbo v izposojno, ni pa bila tudi vročena, pa preide v trajno last upravičenca šele z vročitvijo.

Vsi upravni in morebitni sodni postopki v zvezi z dodelitvijo računalniške opreme v izposojno na podlagi ZSDV, ki še tečejo, pa do uveljavitve tega predloga zakona še niso bili pravnomočno ali dokončno končani, bodo izpeljani po zdaj veljavnih določbah ZSDV, oprema pa bo dodeljena v trajno last in ne le v izposojno, če bodo izpolnjeni pogoji iz 28.a člena ZSDV.

Predlog zakona je usklajen z veljavno zakonodajo ter s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo. Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun, ki so ocenjene na približno 294 tisoč EUR prihranka v letu 2025 in po dobrih 700 tisoč EUR prihranka v nadaljnjih letih.

Skladno z 28.a členom ZSDV je bilo za leto 2025 delovanje MIRO določeno na enak način kot v letu 2024. Ker je število upravičenih vlog preseгло število razpoložljivih računalnikov, hkrati pa so bili računalniki razdeljeni vsem vlagateljem iz najranljivejših skupin, je finančni prihranek za leto 2025 vezan na stroške delovanja javnega sklada. Ti znašajo približno 294 tisoč EUR.

Za leta od 2026 dalje je bilo skladno z ZSDV predvideno, da javni sklad samostojno oziroma prek izbora zunanjega izvajalca prevzame tudi strokovno-tehnične in logistične naloge mehanizma (npr. strokovno-tehnična priprava rabljene računalniške opreme iz državne uprave in lokalne samouprave, vključno z vstavljanjem novih diskov, zagotavljanje prostora za delo računalničarjev in skladiščenje razpoložljivih računalnikov, nalaganje programske opreme in prevoz obnovljene računalniške opreme do upravičencev). Strošek teh nalog bi znesel dobrih 700 tisoč EUR na leto.

Predlog zakona nima posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

Ker gre pri mehanizmu za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme za institut, ki je specifičen za Republiko Slovenijo, primerjalnopravni prikaz v tem delu ni mogoč.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona stremi k zmanjšanju administrativnega bremena, ki ga povzroča izvajanje mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme na javnem skladu. S predlagano spremembo, ki prinaša prenehanje delovanja tega mehanizma in dodelitev računalniške opreme v trajno last na podlagi zakona, bodo zmanjšane administrativne obremenitve javnega sklada, skrajšal pa se bo tudi čas izvedbe postopkov, ki še tečejo.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

S predlaganim zakonom bo najranljivejšim skupinam prebivalstva iz ZSDV dodeljena računalniška oprema na podlagi zakona v trajno last oziroma na podlagi odločbe javnega sklada v primeru postopkov, ki še ne bodo dokončno ali pravnomočno končani do uveljavitve tega predloga zakona.

ZSDV bo po sprejemu tega predloga zakona še vedno urejal druge ukrepe za spodbujanje digitalne vključenosti, dodatni novi instrumenti pa bodo predvidoma vpeljani v nov krovni zakon o digitalni preobrazbi za doseganje zastavljenih ciljev v okviru nacionalnega in evropskega strateškega razvojnega načrtovanja za izboljšanje rezultatov na tem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS. Ministrstvo za digitalno preobrazbo bo povezano do sprejetega zakona objavilo na svojem spletnem mestu.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Sprejeti zakon bosta izvajala Ministrstvo za digitalno preobrazbo in Javni študentski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, ki bosta spremljala tudi njegovo izvajanje.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Predlog zakona je bil hkrati posredovan v javno obravnavo in medresorsko usklajevanje.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Zunanji strokovnjaki in pravne osebe pri pripravi predloga zakona niso sodelovali.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Ksenija Klampfer, ministrica za digitalno preobrazbo,
- dr. Aida Kamišalič Latifić, državna sekretarka, Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije,
- Mojca Štruc, vršilka dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za digitalno družbo, Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije,
- Tina Bizjak Ahačič, sekretarka, Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije,
- Anja Ancelj, sekretarka, Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 35/22, 40/23 in 30/24) se v 12. členu v prvem odstavku vejica na koncu četrte alineje nadomesti s piko, peta alineja pa se črta.

2. člen

23.a, 23.b, 23.c in 23.č člen se črtajo.

3. člen

V 24. členu se na koncu drugega odstavka črta besedilo »Tržni inšpektorat Republike Slovenije izvaja inšpekcijski nadzor tudi nad upravičenci do izposoje računalniške opreme.«.

Šesti odstavek se črta.

4. člen

V 25. členu se v sedmem odstavku vejica na koncu pete alineje nadomesti s piko, šesta alineja pa se črta.

5. člen

28.a člen se črta.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

6. člen

(naloge javnega sklada in pristojnega organa)

(1) Računalniška oprema, ki je bila na podlagi 28.a člena Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 35/22, 40/23 in 30/24; v nadaljnjem besedilu: Zakon o spodbujanju digitalne vključenosti) z odločbo Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: javni sklad) dodeljena v izposajo in vročena upravičencu, z dnem uveljavitve tega zakona preide v trajno last upravičenca. Računalniška oprema, ki je bila dodeljena v izposajo upravičencu, pa do dne uveljavitve tega zakona še ni bila vročena upravičencu, preide v trajno last upravičencu z vročitvijo.

(2) Upravni in sodni postopki na podlagi 28.a člena Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti, ki do uveljavitve tega zakona še niso dokončno ali pravnomočno končani, se končajo po določbah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti. Če so izpolnjeni pogoji za dodelitev računalniške opreme v izposajo na podlagi 28.a člena Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti, se računalniška oprema dodeli upravičencu v trajno last.

(3) Vročitev računalniške opreme, ki jo javni sklad dodeli z odločbo na podlagi Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti, izvede pristojni organ. Za namene iz tega odstavka javni sklad pristojnemu organu posreduje naslednje podatke: osebno ime, naslov prebivališča, EMŠO oseb, ki jim je bila izdana odločba o dodelitvi računalniške opreme, in številko izdane odločbe.

(4) Sredstva za izvajanje nalog iz drugega in tretjega odstavka tega člena se zagotavljajo v finančnem načrtu pristojnega organa.

7. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.....
Ljubljana, dne

II. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen predlaga črtanje ukrepa za spodbujanje digitalne vključenosti iz 12. člena Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 35/22, 40/23 in 30/24; v nadaljnjem besedilu: ZSDV), to je mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 40/23), ki je pričel veljati 18. aprila 2023, je bil uveden mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme, s katerim se je zagotovila možnost izposoje računalniške opreme ranljivim skupinam prebivalstva. Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: javni sklad) je ta mehanizem vzpostavil v letu 2024.

Na tri javne pozive javnega sklada za dodelitev računalniške opreme v izposojno v letu 2024 je prispelo preko 20 tisoč vlog. Računalniška oprema v okviru omenjenega mehanizma je bila dodeljena z odločbami javnega sklada več kot 8 tisoč upravičencem, kot je bilo to predvideno z ZSDV, najprej najranljivejšim med upravičenci, v višjih dohodkovnih razredih pa glede na čas oddaje vlog. Glede na veliko število vlog za dodelitev računalniške opreme v izposojno se je mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme izkazal za preveč okornega, počasnega in administrativno obremenjujočega, veliko število vlog za dodelitev računalniške opreme v izposojno pa je hromilo delovanje javnega sklada in močno podaljšalo čas za izdajo odločb o dodelitvi opreme v izposojno. Glede na to da je bil cilj ZSDV uresničen, se tudi v izogib nastanku dodatnih stroškov za državni proračun in administrativnih obremenitev javnega sklada ter s tem v izogib težko popravljivim posledicam za delovanje države predlaga prenehanje delovanja mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme.

K 2. členu

Skladno s 1. členom predloga zakona o črtanju ukrepa za spodbujanje digitalne vključenosti se črtajo členi ZSDV, ki se nanašajo na podrobnejša določila o delovanju mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme.

K 3. členu

Skladno s 1. členom predloga zakona o črtanju ukrepa za spodbujanje digitalne vključenosti se v 24. členu ZSDV črtajo določila glede izvajanja nadzora nad upravičenci do izposoje računalniške opreme, saj predlagani 2. člen predloga zakona črta tudi prepoved izročitve izposojene računalniške opreme drugim osebam iz četrtega odstavka 23.c člena ZSDV. Po uveljavitvi predloga zakona oziroma po vročitvi bo računalniška oprema, ki je bila dodeljena upravičencu v izposojno, prešla v njegovo trajno last, z njo pa bo upravičenec lahko prosto razpolagal, s čimer pa bo prenehala tudi potreba po izvajanju nadzora.

K 4. členu

Skladno s 1. členom predloga zakona o črtanju ukrepa za spodbujanje digitalne vključenosti in črtanjem 23.c člena ZSDV (prepoved izročitve izposojene računalniške opreme drugim osebam iz četrtega odstavka tega člena) se v 25. členu ZSDV črta prekršek, ki se nanaša na izročanje izposojene računalniške opreme drugim osebam.

K 5. členu

Skladno s 1. členom predloga zakona o črtanju ukrepa za spodbujanje digitalne vključenosti se črta 28.a člen ZSDV o delovanju mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme v letih 2024 in 2025.

K 6. členu

Člen vzpostavlja prehodno ureditev za izvedbo upravnih in sodnih postopkov na podlagi 28.a člena ZSDV, ki še niso dokončno ali pravnomočno končani do uveljavitve predloga zakona.

Računalniška oprema, ki je bila na podlagi 28.a člena ZSDV z odločbo javnega sklada dodeljena v izposojno in vročena upravičencu, z dnem uveljavitve predloga zakona preide v trajno last

upravičenca. Računalniška oprema, ki je bila dodeljena v izposojno upravičencu z odločbo javnega sklada, pa do dne uveljavitve tega zakona še ni bila vročena upravičencu, preide v trajno last upravičencu šele po njeni vročitvi.

Upravni in sodni postopki na podlagi 28.a člena ZSDV, med njimi tudi odločanje o pritožbah zoper odločbe javnega sklada s strani ministrstva, pristojnega za socialne zadeve, in morebitni upravni spori, ki do uveljavitve tega zakona še ne bodo dokončno ali pravnomočno končani, se končajo po določbah ZSDV. Če bo javni sklad ugotovil, da so izpolnjeni pogoji za dodelitev računalniške opreme v izposojno na podlagi 28.a člena ZSDV, bo računalniško opremo dodelil upravičencu v trajno last (in ne le v izposojno).

Sredstva za izvajanje teh nalog se bodo zagotovila v finančnem načrtu Ministrstva za digitalno preobrazbo, ki bo izvajalo tudi vročitev računalniške opreme.

K 7. členu

S tem členom se določa začetek veljavnosti zakona petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

12. člen (ukrepi za spodbujanje)

(1) Ukrepi za spodbujanje so:

- subvencije za dvig digitalnih kompetenc,
- sooblikovanje politik resornih ministrstev,
- podpora izobraževalnim in promocijskim kampanjam ali njihova izvedba,
- digitalni bon,
- mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme.

(2) Pri določanju vsebine in pogojev posameznih ukrepov za spodbujanje ter pri njihovem izvajanju se upoštevajo načela spodbujanja digitalne vključenosti. Ukrepi za spodbujanje so oblikovani tako, da je mogoče spremljati njihovo učinkovitost pri doseganju ciljev iz drugega odstavka 2. člena tega zakona.

23.a člen (mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme)

(1) Republika Slovenija zagotavlja mehanizem, ki omogoča izposojlo računalniške opreme državljanom Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, tujcem, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, in osebam, ki jim je priznana mednarodna zaščita, ter njihovim družinskim članom, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji in imajo prijavljeno stalno oziroma začasno prebivališče v Republiki Sloveniji, iz naslednjih kategorij:

1. upravičenci do denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, upravičenci do otroškega dodatka do vključno šestega dohodkovnega razreda po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, in zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, upravičenci do državne štipendije po zakonu, ki ureja štipendiranje, in zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev,
2. otroci s posebnimi potrebami po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami,
3. osebe s statusom invalida po zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov, če niso upravičene do računalniške opreme v obliki tehničnega pripomočka na podlagi zakona, ki ureja izenačevanje možnosti invalidov, in invalidi I. kategorije invalidnosti po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki nimajo pravice do pokojnine,
4. upokojenci, ki prejemajo pokojnino, nižjo od zagotovljene pokojnine iz tretjega odstavka 39. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US in 133/23).

(2) Vlada v načrtu iz 11. člena tega zakona na podlagi meril iz 9. člena tega zakona izmed kategorij iz prejšnjega odstavka določi ciljne skupine, ki se lahko prijavijo na javni poziv za dodelitev računalniške opreme v izposojlo.

(3) Ne glede na določitev upravičencev iz 1. točke prvega odstavka tega člena je lahko računalniška oprema dodeljena le eni izmed oseb, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja pri pravici do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, otroškega dodatka ali državne štipendije.

(4) Mehanizem iz prvega odstavka tega člena se vzpostavi pri Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: javni sklad).

(5) Sredstva za izvajanje mehanizma iz prejšnjega odstavka se zagotavljajo v finančnem načrtu pristojnega organa.

(6) Ne glede na določbe zakona, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti, državni organi delujočo računalniško opremo, katere knjigovodska vrednost je nič in je izločena iz uporabe, pred odsvojitvijo ali uničenjem predhodno ponudijo v brezplačno pridobitev javnemu skladu. Samoupravne lokalne skupnosti delujočo računalniško opremo, katere knjigovodska vrednost je nič in je izločena iz uporabe, pred odsvojitvijo ali uničenjem lahko ponudijo v brezplačno pridobitev javnemu skladu.

(7) Za računalniško opremo iz prejšnjega odstavka se šteje namizni računalnik s pripadajočo opremo (monitor, tipkovnica, miška ipd.), prenosni računalnik, tablični računalnik, grafične kartice, bralno pisalni pomnilnik (RAM), brajeva vrstica, komunikator in ostala specializirana računalniška oprema, namenjena uporabnikom s posebnimi potrebami. Računalniki se javnemu skladu predajo brez notranjih in zunanjih diskov.

(8) Javni sklad v okviru upravljanja mehanizma iz četrtega odstavka tega člena zagotavlja tudi računalniško opremo, prilagojeno potrebam uporabnikov invalidov.

(9) Vlada podrobneje uredi upravljanje mehanizma iz četrtega odstavka tega člena, določi obdobje izposoje, ki ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let, in uredi možnost podaljšanja izposoje oziroma dodelitve opreme v trajno last v skladu s tretjim odstavkom 23.c člena tega zakona. Vlada določi tudi količino in vrsto opreme, ki se dodeljuje v izposajo.

23.b člen (izbor izvajalca)

Za izvajanje logističnih in strokovno-tehničnih nalog mehanizma iz četrtega odstavka prejšnjega člena lahko javni sklad izbere zunanjega izvajalca, ki mora biti izbran v skladu z določili zakona, ki ureja javno naročanje.

23.c člen (dodelitev računalniške opreme)

(1) Javni sklad glede na razpoložljivo računalniško opremo za posamezno ciljno skupino, določeno v načrtu iz 11. člena tega zakona, objavi javni poziv za predložitev vlog za dodelitev računalniške opreme v izposajo.

(2) Če javni sklad v okviru posameznega javnega poziva prejme več vlog, kot je na voljo računalniške opreme, se ta dodeljuje glede na časovni vrstni red oddanih vlog.

(3) O dodelitvi računalniške opreme v izposajo na prvi stopnji odloča javni sklad. Javni sklad osebam, ki se prijavijo na javni poziv, računalniško opremo z odločbo dodeli v izposajo. Obdobje izposoje, določeno v odločbi, se lahko na predlog upravičenca podaljša. Če je po poteku obdobja izposoje knjigovodska vrednost opreme nič, se oprema po uradni dolžnosti dodeli v trajno last. O pritožbah zoper odločbe javnega sklada odloča ministrstvo, pristojno za socialne zadeve. V sporih zoper odločbe ministrstva odloča Upravno sodišče Republike Slovenije.

(4) Upravičenec, ki mu je računalniška oprema dodeljena v izposajo, mora z opremo ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarja. Opreme ne sme izročiti v uporabo drugim osebam, uporablja jo lahko le za svoje potrebe in potrebe svojih družinskih članov. V primeru namernega poškodovanja ali uničenja opreme v času izposoje, javni sklad upravičencu z odločbo naloži odškodnino glede na ocenjeno vrednost opreme.

(5) Ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, se od dohodkov iz naslova dodelitve računalniške opreme iz mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme ne plača dohodnina.

23.č člen (evidenca upravičencev do izposoje računalniške opreme)

(1) Javni sklad vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje evidenco upravičencev do izposoje računalniške opreme za potrebe postopka odločanja po tem zakonu in za pripravo statističnih podatkov o izposojeni računalniški opremi.

(2) V evidenci iz prejšnjega odstavka se obdelujejo naslednji podatki upravičenca iz prvega odstavka 23.a člena tega zakona:

- osebno ime,
- rojstni podatki (dan, mesec, leto in kraj),
- EMŠO,
- naslov (stalnega, začasnega) prebivališča,
- podatek, na podlagi katere točke prvega odstavka 23.a člena tega zakona se uveljavlja upravičenost do izposoje računalniške opreme,
- podatek o vrsti in količini izposojene računalniške opreme, datumu izdaje odločbe ter obdobju upravičenosti do izposoje.

(3) Pristojni organ lahko anonimizirane podatke iz prejšnjega odstavka uporabi za analizo potreb pri načrtovanju ukrepov za spodbujanje.

(4) Javni sklad lahko brezplačno pridobiva osebne podatke iz obstoječih zbirk osebnih podatkov od naslednjih upravljavcev:

- ministrstva, pristojnega za socialne zadeve – podatke o upravičenosti do prejemkov iz 1. točke prvega odstavka 23.a člena tega zakona (osebno ime, EMŠO, številka in datum izdaje odločbe ter obdobje veljavnosti),
- Zavoda Republike Slovenije za šolstvo – podatke o izdanih odločbah o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami iz 2. točke prvega odstavka 23.a člena tega zakona (osebno ime, EMŠO, številka in datum izdaje odločbe),
- upravnih enot – podatke o upravičenosti do tehničnih pripomočkov iz tretjega odstavka 23.a člena tega zakona (osebno ime, EMŠO),
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije – podatke o prejemanju pokojnine in statusu invalida (osebno ime, EMŠO, višina pokojnine).

(5) Javni sklad lahko evidenco upravičencev do izposoje računalniške opreme za namen preverjanja upravičenosti do izposoje računalniške opreme poveže s podatki iz zbirk podatkov iz prejšnjega odstavka. Za namene enotne opredelitve in povezave podatkov se kot povezovalni znak uporabi EMŠO.

(6) Podatki, ki so davčna tajnost, se obdelujejo v skladu z določbami zakona, ki ureja davčni postopek.

(7) Javni sklad kot upravljavec zbirke osebnih podatkov iz prvega odstavka tega člena lahko izvajalcu iz 23.b člena tega zakona posreduje podatke o osebnem imenu, EMŠO in datumu izdaje odločbe o dodelitvi računalniške opreme v izposojajo za potrebe obdelovanja in uveljavljanja pravice upravičenca do dodelitve računalniške opreme v izposojajo.

(8) Podatki iz evidence upravičencev do izposoje računalniške opreme se hranijo pet let po izteku obdobja upravičenosti do izposoje računalniške opreme.

24. člen (nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem pogodb o dodelitvi subvencij iz 14. člena tega zakona in nadzor nad namensko porabo subvencij izvaja pristojni organ.

(2) Inšpekcijski nadzor nad ponudniki blaga in upravičenci do digitalnega bona ter digitalnega bona '22 iz 27. člena tega zakona izvaja Tržni inšpektorat Republike Slovenije v skladu s predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor. Tržni inšpektorat Republike Slovenije izvaja inšpekcijski nadzor tudi nad upravičenci do izposoje računalniške opreme.

(3) FURS Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije v obdobju veljavnosti digitalnega bona enkrat tedensko zagotavlja potrebne podatke za izvajanje nadzora:

- podatke o ponudniku: matična številka in davčna številka ponudnika;
- podatke o upravičencu do digitalnega bona: osebno ime, EMŠO in davčna številka;
- podatke o unovčitvi digitalnega bona.

(4) Podatke iz prejšnjega odstavka Tržni inšpektorat Republike Slovenije trajno izbriše ali uniči po dveh letih od konca veljavnosti digitalnega bona.

(5) Če Tržni inšpektorat Republike Slovenije z dokončnim aktom ugotovi, da je ponudnik ali tretja oseba neupravičeno unovčila ali evidentirala unovčitev digitalnega bona v škodo upravičenca, ali da je posameznik neupravičeno združil in unovčil digitalne bone dveh ali več tretjih oseb, pošlje podatke o dokončnem aktu FURS, ki v evidenci digitalnih bonov v korist upravičenca do digitalnega bona vzpostavi dobroimetje v višini neupravičene unovčitve in o tem obvesti upravičenca do digitalnega bona. Upravičenec do digitalnega bona lahko tako vzpostavljeno dobroimetje izkoristi do konca veljavnosti digitalnega bona. Če akt Tržnega inšpektorata Republike Slovenije postane dokončen po izteku veljavnosti digitalnega bona, mora upravičencu škodo povrniti ponudnik oziroma oseba, pri kateri je bila ugotovljena neupravičena združitev oziroma unovčitev bona.

(6) Javni sklad Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije ob izdaji odločb o izposoji računalniške opreme zagotovi podatke za izvajanje nadzora:

- podatek o upravičencu, ki mu je bila izdana odločba o izposoji računalniške opreme: osebno ime in EMŠO;
- podatek o vrsti in količini izposojene računalniške opreme ter obdobju upravičenosti do izposoje.

25. člen (prekrški)

(1) Z globo od 2.500 do 25.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če kot ponudnik:

- omogoči unovčitev digitalnega bona v korist osebe, ki ni upravičenec oziroma zakoniti zastopnik upravičenca, mlajšega od 15 let, ali zakoniti zastopnik polnoletnega upravičenca, ki je postavljen pod skrbništvo (prvi in drugi odstavek 21. člena, četrti in peti odstavek 28. člena),
- omogoči unovčitev digitalnega bona za nakup vrste blaga ali izobraževalnega programa, za nakup katerega digitalnega bona ni mogoče unovčiti, ali blaga oziroma izobraževalnega programa, ki nima predpisanih lastnosti ali sestavin (prvi odstavek 19. člena, šesti odstavek 27. člena),
- omogoči unovčitev digitalnega bona za blago ali udeležbo v izobraževalnem programu, ki ga za druga plačilna sredstva ne ponuja, ali za digitalni bon prodaja blago ali izobraževalni program po višji ceni, kot isto blago ali izobraževalni program ponuja za prodajo z drugimi plačilnimi sredstvi (peti odstavek 19. člena, sedmi odstavek 27. člena),
- po zaključenem evidentiranju unovčitve digitalnega bona ne izroči blaga – navidezna unovčitev digitalnega bona (sedmi odstavek 21. člena, deseti odstavek 28. člena),
- prejete izjave o unovčitvi digitalnega bona oziroma digitalnega bona '22 iz 27. člena tega zakona in izjave o združitvi digitalnih bonov oziroma digitalnih bonov '22 iz 27. člena tega zakona ne hrani dve leti (sedmi odstavek 21. člena, deseti odstavek 28. člena),
- evidentira unovčitev digitalnega bona upravičenca, ki se ni udeležil izobraževalnega programa (deveti odstavek 21. člena).

(2) Z globo od 1.500 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo od 1.500 do 15.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 1.000 eurov do 6.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe.

(5) Z globo od 600 do 2.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(6) Z globo od 400 do 1.800 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(7) Z globo od 600 do 1.800 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki:

- blago, ki ga je kupil z digitalnim bonom, odsvoji pred potekom dveh let od nakupa (tretji odstavek 20. člena, osmi odstavek 27. člena),
- omogoči, da ponudnik evidentira unovčitev digitalnega bona in mu ne izroči blaga ali ne izvede izobraževalnega programa – navidezna unovčitev digitalnega bona (sedmi odstavek 21. člena, deseti odstavek 28. člena),
- se ob unovčitvi digitalnega bona neupravičeno predstavlja kot upravičenec, zakoniti zastopnik upravičenca, mlajšega od 15 let, ali zakoniti zastopnik polnoletnega upravičenca, ki je postavljen pod skrbništvo (prvi odstavek 21. člena, drugi odstavek 21. člena, peti odstavek 28. člena),
- neupravičeno združi in unovči digitalne bone več oseb (šesti odstavek 18. člena in tretji odstavek 21. člena, deveti odstavek 27. člena),
- omogoči, da ponudnik izobraževalnega programa evidentira unovčitev digitalnega bona, čeprav se ga kot upravičenec ni udeležil (deveti odstavek 21. člena),
- izroči računalniško opremo, ki mu je bila dodeljena v izposojno, drugi osebi (peti odstavek 23.c člena).

28.a člen

(delovanje mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme v letih 2024 in 2025)

(1) V letih 2024 in 2025 se lahko na javni poziv javnega sklada za dodelitev računalniške opreme v izposojno prijavijo osebe, katerih vsaj en otrok je vključen v osnovnošolsko izobraževanje in so kot upravičenci do otroškega dodatka uvrščene v prvi dohodkovni razred, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, in zakon, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

(2) Če po izteku javnega poziva iz prejšnjega odstavka pristojni organ še razpolaga z računalniško opremo, javni sklad javni poziv podaljša največ do porabe razpoložljive računalniške opreme.

(3) Če tudi po izteku javnega poziva iz prvega in drugega odstavka tega člena pristojni organ še razpolaga z računalniško opremo, javni sklad izvede nove javne pozive, in sicer tako, da se v okviru vsakokratnega nadaljnega javnega poziva, ki se izvede na način in pod pogoji, določenimi v prvem in drugem odstavku tega člena, lahko prijavijo osebe, uvrščene v naslednji, višji dohodkovni razred za otroški dodatek, od drugega do vključno šestega dohodkovnega razreda.

(4) Javni sklad po tem členu računalniško opremo dodeli v izposojno za dve leti. Za dodelitev računalniške opreme se uporablja 23.c člen tega zakona.

(5) Logistične in strokovno-tehnične naloge mehanizma za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme v letih 2024 in 2025 izvaja pristojni organ. Za namene iz tega odstavka javni sklad pristojnemu organu posreduje naslednje podatke: osebno ime, naslov prebivališča, EMŠO oseb, ki jim je bila v skladu s tem členom izdana odločba o dodelitvi računalniške opreme v izposojno, in številko izdane odločbe.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Na podlagi 143. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) Vlada predlaga,

da se Predlog zakona o spremembah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) obravnava po nujnem postopku, saj je njegov sprejem nujen, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države. S predlogom zakona se prepreči negativne finančne posledice in administrativne posledice, ki bi lahko nastale, če Zakon o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 35/22, 40/23 in 30/24; v nadaljnjem besedilu: ZSDV) ne bi bil spremenjen po nujnem postopku. Sprejetje sprememb ZSDV je nujno, ker so se v letu 2024 pokazale nekatere pomanjkljivosti zakonskih rešitev, namenjenih spodbujanju digitalne vključenosti. Obravnava predloga zakona po nujnem postopku se predlaga z namenom zagotovitve uveljavitve sprememb zakona v čim krajšem časovnem okvirju, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

Ključne spremembe ZSDV se nanašajo na določbe, pomembne za izvajanje ukrepov za spodbujanje digitalne vključenosti. Veljavni 12. člen ZSDV predvideva mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme (v nadaljnjem besedilu: MIRO), ki je bil na podlagi 23.a člena ZSDV vzpostavljen pri Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: javni sklad). Do datuma predložitve predloga zakona v vladno obravnavo je javni sklad zabeležil izdajo preko 8 tisoč pozitivnih odločb, računalniška oprema pa bo v najkrajšem možnem času vročena znanim upravičencem. S tem je bil uresničen cilj ZSDV, da se računalniška oprema dodeli najranjlivejšim skupinam prebivalstva. Tekom izvajanja MIRO se je ta izkazal za preveč okornega, počasnega in administrativno obremenjujočega, veliko število vlog za dodelitev računalniške opreme v izposojno pa je hromilo delovanje javnega sklada in močno podaljšalo čas za izdajo odločb, zato se v izogib nastanku dodatnih stroškov za državni proračun in administrativnih obremenitev javnega sklada ter s tem v izogib težko popravljivim posledicam za delovanje države predlagajo spremembe ZSDV.

Predlog zakona tako predlaga črtanje MIRO kot enega od ukrepov za spodbujanje digitalne vključenosti in z njim povezanih členov ZSDV, uvaja pa rešitev, da se računalniška oprema, ki je bila upravičencem na podlagi MIRO dodeljena v izposojno z odločbo in vročena, tem istim upravičencem na podlagi zakona dodeli v trajno last. Za upravne in morebitne sodne postopke, ki do uveljavitve tega zakona še ne bi bili dokončno ali pravnomočno končani, pa predlog zakona določa, da se postopkovno končajo po določbah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 35/22, 40/23 in 30/24), računalniška oprema pa se namesto v izposojno dodeli v trajno last, če so izpolnjeni pogoji iz 28.a člena ZSDV.

VI. PRILOGE

/